

Projektägare	Godkänd av (beställare)
Henrik Larsson cRO-RS	Cecilia Looström cRO
Ersätter Projektdirektiv från 2018-06-13 Diariennr 2018-05603	

Utveckling av ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst – steg 2

Direktivet är en överenskommelse mellan projektägare/beställare och projektledare Per Delhage om förutsättningarna och inriktning för projektet.

Verifieras genom styrgruppsbeslut.

Syftet med projektdirektivet är att utgöra ett underlag för att starta projektet ”Utveckling av ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst – Steg 2” och ange ramar och inriktning för arbetet. Projektet är en direkt fortsättning av arbetet i ELS steg 1 (Dnr. 2018-05603).

1. Bakgrund och behov

1.1 Bakgrund

MSB har tillsammans med kommunal räddningstjänst och flera andra aktörer, under 2019-2021 bedrivit projektet Ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst (ELS). MSB har även under våren 2021 gett ut föreskrifter om ledning av kommunal räddningstjänst (MSBFS 2021:4) med anledning av de förändringar i lagen om skydd mot olyckor (LSO) som trädde i kraft 2021-01-01.

Inriktningen under arbetet med steg 1 av ELS var nyutveckling, fördjupning och sammanställning inom ett flertal områden som identifierades vid den behovsanalys som genomfördes i början av ELS steg 1 och som skulle sammanställas i en "doktrin" för ledning. Leveranser från ELS steg 1 är bland annat *Behovsanalys inom ledning av kommunal räddningstjänst* D.nr. 2018-05603-16, Studie militära ledningssystem, Studie *NIMS/ICS ledningsmodell* samt Handboken *Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst*, publikationsnummer MSB 1794 – november 2021. Projektet har också levererat en kortversion av *Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst*, publikationsnummer MSB1795 - november 2021

Sedan många år har det också pågått utveckling av övergripande ledning och ledningssystem inom kommunal räddningstjänst på flera platser i Sverige och det finns fortsatt ett behov av en nära dialog utifrån respektive roller. De senaste tre åren har MSB tillsammans med kommunal räddningstjänst samt flera andra aktörer tagit sig an systematik och utgångspunkter för konstruktion av ledningssystem genom projektet ELS.

För att utveckla förmågan till ledning och samverkan finns det behov av att ömsesidigt förmedla och inhämta kunskap från kommunal räddningstjänst. Kunskap om befintliga och planerade samverkansstrukturer, ledningssystem, arbetssätt och utmaningar för att kunna möta nuvarande och kommande behov i utvecklingsarbetet.

Mot denna bakgrund finns inom ELS de regionala ledningsutvecklarna som ska bidra till informations- och kunskapsutbyte mellan MSB och de kommunala räddningstjänstorganisationerna. De regionala ledningsutvecklarna ska utgöra en av bryggorna mellan MSB och kommunal räddningstjänst gällande implementeringen av ELS och är också en viktig del i behovsinhämtningen för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Den fortsatta utvecklingen i ELS steg 2 ska ske med Handboken *Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst* som utgångspunkt, men även tillgänglig forskning, erfarenheter från implementeringen av ELS, erfarenheter från olycksutredningar och från resultat från tidigare utvecklingsarbeten.

Parallellt med ELS steg 2 startar också ett utvecklingsprojekt som ska vidareutveckla *Gemensamma Grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*, Publikationsnummer MSB 777. Den fortsatta utvecklingen inom ELS behöver där det är relevant, förhålla sig till och ske i enlighet med de resultat som kommer från det arbetet. Ett utbyte mellan dessa två projekt behöver ske kontinuerligt för att dela erfarenheter med varandra och samplanera innehåll och aktiviteter där så är relevant.

1.2 Behov

För att möta upp mot nya krav, olika förutsättningar samt behov av ökad förmåga till samverkan och ledning behöver fortsatt utveckling ske tillsammans med kommunal räddningstjänst inom ramen för ELS steg 2.

De områden som är identifierade och som behöver omhändertas i ELS steg 2 är:

- Utveckling/fördjupning av handboken
- Metoder för ledning
- Underlag gällande beslutsstödsystem
- Ledning av räddningstjänst under höjd beredskap
- Samverkan med andra aktörer
- Informations- och kunskapsutbyte med MSB:s utbildningsverksamhet

Det är viktigt att lyfta fram att kommunal räddningstjänst måste betraktas som en del av en större helhet, dvs. att gränsyterna mot andra aktörer omhändertas under såväl utveckling av förmåga som i samband med hantering av olika samhällsstörningar.

1.3 Avgränsningar

Projektets fokus är kommunal räddningstjänst men samverkan med statlig räddningstjänst kommer i berörda delar att ingå. Även gränsytor mot annan verksamhet (t.ex. kommunernas övriga arbete och andra aktörers arbete) kan i vissa delar behöva ingå. Projektplanen kommer att beskriva dessa delar mer i detalj och även tydliggöras under projektets gång.

2. Effektmål

Att kommunal räddningstjänst ökar sin förmåga till ledning vid flera samtidiga, komplexa och omfattande insatser och att de negativa konsekvenserna för människors liv, hälsa, egendom och miljö begränsas. I och med det förväntas också förmågan vid mindre omfattande insatser att öka.

3. Leveranser

Utvecklingsarbetet ska förutom med utgångspunkt i resultaten från ELS steg 1, fortsatt baseras på erfarenheter från praktiken och forskning inom området. Utvecklingen sker mot bakgrund av att ledning är den funktion som inriktar och samordnar resurser för att omsätta uppdrag så att effekter åstadkoms gentemot det skyddsvärda i samhället.

Planerade leveranser:

- Reviderad Handbok
- Fördjupning till handboken – metoder för ledning
- Fördjupning till handboken – ledning under höjd beredskap
- Kunskapsstöd i form av bildspel etc.
- Beslutsstödsystem – områdets leverans ska förtydligas i kommande projektplan och framförallt under arbetet.

Projektets resultat kan och bör också utgöra ingångsvärden i vidare arbeten som mynnar ut i exempelvis:

- Underlag för kunskapsförmedling (böcker, lärarhandledningar, web utbildningar etc.)
- Kvalitetssäkrad utbildning
- Tidig etablering av en systematisk implementeringsprocess
- Övriga kunskapshöjande aktiviteter
- Övningsmetodik för kommunal räddningstjänst
- Tekniska stödsystem

4. Underlag

Det finns en rad genomförda, pågående och planerade utvecklingsarbeten som arbetet med ELS steg 2 behöver ta hänsyn till, några exempel är:

- ELS steg 1
- Vidareutveckling av Gemensamma Grunder för samverkan och ledning
- Stabsmetodikprojektet
- Andra aktörers initiativ kopplat olika utvecklingsprojekt inom ledning
- SAMSAR - Samverkan mellan statlig räddningstjänst m.m.
- Metodstöd beslutsfattande
- Strukturutredningen

Arbetet behöver bedrivas i nära samverkan med kommande utvecklingsarbete inom utbildningsverksamheten.

5. Krav och önskemål

5.1 Prioritering

Prioritering: Resultat Tidpunkt Kostnad

6. Tid och resurser för förberedelsearbetet

Fastställande av projektdirektiv	Q4 2021
Projektplan klar	Q1 2022
Personella resurser tillgängliga för förberedelsearbetet	1,0 åk

7. Organisation och finansiering

Planerad projektlängd är till och med 2023 och kommer att specificeras i en detaljerad tidsplan i den kommande projektplanen. Kontinuitet och långsiktighet är mycket viktigt i detta arbete. Projektstart genomförs så snart som möjligt från att projektdirektivet är beslutat. Projektet kommer att delas in i delområden som delvis kommer arbeta parallellt med varandra. Utformningen av projektets olika delar kommer att specificeras i projektplanen.

Personella och finansiella resurser behöver inom ramen för myndighetens verksamhetsplaneringsprocess säkras upp under uppstartsfasen där resurser både från branschen och från MSB utses.

Projektledaren ska löpande hålla styrgruppen informerad om implementeringsbehov och åtgärder som projektets resultat kan ge upphov till. Styrgruppen ska i sin tur se till att denna information når linjeverksamheten inom MSB. Vidare bör det ske en kontinuerlig förankring i räddningstjänstrådet av projektets resultat.

7.1 Projektorganisation

Roll	Namn
Beställare	cRO
Projektägare	cRO-RS
Styrgrupp	RO-RS, RO-IS, RO-UI, KC-SL, KA-BS, RO-RE-VU1, OA-NC
Projektledning	Projektledare Biträdande projektledare Projektstöd Projektkoordinator Projektkommunikatör
Referensgrupp	En eller flera referensgrupper utifrån behov, kopplade till projektet för förankring gentemot användare och rådgivning.
Arbetsgrupper	Aktörsgemensamma arbetsgrupper som i inledningen av projektet omfattar ca 15 individer. Ett flertal individer från ELS steg 1 kommer att ingå. I arbetsgrupperna finns representation från sak enheter och/eller utbildningsorganisationen på MSB.

7.2 Finansiering

Projektet bedrivs som ett internt 2:4 projekt som tar höjd för externa kostnader. Personella interna MSB resurser är tänkta att finansieras via förvaltningsanslaget och hanteras inom ramen för kommande verksamhetsplaneringsprocess.

7.3 Förvaltning av projektets resultat

Projektets resultat ska efter projekttidens slut hanteras i linjearbetet. Det innebär att efterföljande förvaltning, implementeringsåtgärder, men också behovet av eventuella vidare utvecklingsåtgärder, ska hanteras i linjen. Det är mycket viktigt att denna förvaltning anordnas så den är hållbar över tid. Projektet ska därför tydliggöra hur denna vidare förvaltningen ska ordnas samt ge förslag på hur linjearbetet kan organiseras och dimensioneras. Huvuddelen av implementeringsåtgärderna från projektresultatet kommer att ske efter projektets slut i linjeorganisationen, men vissa åtgärder kan komma att starta redan under projektets gång. Fortsatta implementeringsåtgärder samt utvecklingsarbete kommer således att krävas efter projektets slut.